

Załącznik do Uchwały Nr XX/156/2012
Rady Gminy Osiećciny z dnia 12 grudnia 2012 r.

GMINNY
PROGRAM
PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
oraz
PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII
GMINY OSIEĆCINY
NA 2013 rok

WPROWADZENIE

Z pośród licznych problemów, jakie występują w społeczeństwie naszego kraju są problemy związane z alkoholem. Problemy te mają szczególnie znaczenie, ze względu na rozmiar tego zjawiska jak również skutki społeczno ekonomiczne.

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą „demokratyczną”, dlatego może zapaść na nią każdy, bez względu na wiek, płeć i poziom intelektualny, wykształcenie czy wykonywany zawód. Problemy wynikające z picia alkoholu, zażywania narkotyków i innych środków odurzających są ważnymi kwestiami społecznymi, które mają ogromny wpływ na bezpieczeństwo społeczne, stan zdrowia człowieka, a przede wszystkim na relacje z najbliższymi. Rodzina jest podstawową komórką społeczną, która tworzy przyszłość każdego narodu.

Życie w rodzinie z problemem alkoholowym wywiera negatywny wpływ nie tylko na osobę pijącą, ale także na jej najbliższych – współmałżonka, dzieci, rodziców. Powszechnie dostrzegane efekty tego problemu to – awantury, zubożenie, różne formy przemocy, problemy szkolne dzieci i młodzieży. Na skutek długotrwałego zamieszkania pod jednym dachem z osobą nadużywającą alkoholu pojawiają się nieodwracalne zmiany w psychice członków rodziny. Konsekwencjami takiej sytuacji są m.in. – bardzo zły stan emocjonalny, zmiany w sposobie myślenia, nie zawsze racjonalne zachowanie, dolegliwości psychiczne (nerwica, depresja) czy dolegliwości psychosomatyczne (wrzody żołądka, nadciśnienie). Najbardziej niepokojącym jest fakt, że po alkohol i inne używki – narkotyki sięgają coraz częściej dzieci i młodzież, a jak wykazują badania to one najszybciej popadają w uzależnienia.

Picie alkoholu wywołuje negatywne skutki :

- Hamuje rozwój emocjonalny i opóźnia dojrzewanie,
- Jest przyczyną niekontrolowanej agresji,
- Zaburza zdolności uczenia się, zapamiętywania i logicznego myślenia, jest źródłem trudności w nauce i może w konsekwencji przeszkodzić w dalszej edukacji oraz karierze zawodowej.
- Ponadto upijanie się stanowi często przyczynę poważnych szkód związanych z wypadkami, zachowaniem, konfliktami z prawem.

CELE PROGRAMU

Szeroko rozumiana profilaktyka winna wszystko uczynić, aby każdy dom rodzinny był siedliskiem miłości, opieki i bezpieczeństwa. Pogarszająca się sytuacja w/w zakresie może mieć w przyszłości istotny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie młodego pokolenia, co przełoży się niewątpliwie w przyszłości na kształt bytu ekonomicznego, społecznego i politycznego w naszym kraju.

W celu poprawy sytuacji w dalszym ciągu kontynuowany będzie proces edukacyjno –profilaktyczny dzieci i młodzieży, którego najważniejszym elementem jest przystosowanie młodego człowieka do współistnienia w zdrowym społeczeństwie, czyli społeczeństwie bez uzależnień.

W Polsce podstawę prawną do rozwiązywania w/w problemów stanowią następujące przepisy:

- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz.1356.)
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r ,poz 124)

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jest ustawą na mocy, której zadaniem własnym każdej gminy jest realizacja działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Gmina z racji dysponowania największą wiedzą o lokalnych problemach, a także o dostępnych zasobach podejmuje kroki zaradcze i naprawcze skierowane do lokalnej społeczności. Pomaga to nie tylko minimalizować skutki alkoholizmu, ale przede wszystkim edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu , uczyć radzenia sobie z trudną sytuacją. Popularyzacja właściwych zachowań i wzorców stwarza szansę znalezienia naśladowców wśród społeczeństwa.

W działaniach profilaktycznych ważne jest „wychowanie do trzeźwości”, w którym obok przekazywania wiedzy na temat uzależnień, ważną rolę odgrywa kształtowanie prawidłowych postaw życiowych, pomoc w budowaniu poczucia własnej wartości oraz przekazywanie odpowiedniego systemu norm. Głównym założeniem Programu jest podejmowanie jak najszerszego zakresu inicjatyw, które w sposób należyty zapobiegają powstawaniu nowych problemów związanych z używaniem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych a także zmniejszą rozmiar już istniejących. Większość działań zawartych w Programie związanych z profilaktyką uzależnień i rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii ma charakter długofalowy, co daje szansę na skuteczność i powodzenie podejmowanych działań. Program określa także zakres i formę zadań z obszaru profilaktyki, leczenia i terapii oraz reguluje zasady finansowania tych działań. Jest również zbiorem przedsięwzięć należących do zadań własnych gminy, który obejmuje swoim zasięgiem zagadnienia społeczne, przewidywane do realizacji i uchwalane corocznie przez Radę Gminy.

Zaplanowane przedsięwzięcia uwzględniają możliwość współpracy merytorycznej i finansowej z organizacjami społecznymi oraz instytucjami świadczącymi profesjonalną pomoc.

CHARAKTERYSTYKA GMINY I DIAGNOZA ZJAWISKA

Aby podjąć skuteczne działania z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych i innych substancji psychoaktywnych oraz patologii społecznej niezbędna jest charakterystyka gminy i diagnoza zjawiska, która uświadomi skalę problemu i możliwości jego zwalczania. Gmina Osiećciny położona jest w województwie kujawsko-pomorskim i należy do powiatu radziejowskiego. Gmina jest terenem typowo rolniczym o powierzchni 123 km², obejmującym 31 sołectw, w których zamieszkuje łącznie 8131 osób.

Liczbę mieszkańców w poszczególnych sołectwach obrazuje poniższa tabela :

L.p.	Sołectwo	Liczba mieszkańców
1.	Bartłomiejowice	162
2.	Belszewo	178
3.	Belszewo Kol	75
4.	Bilno	159
5.	Bodzanówek	95
6.	Borucin	428
7.	Borucinek	275
8.	Jarantowice (Łatkowo)	442
9.	Karolin	137
10.	Włodzimierka(Kościelna Wieś	317
11.	Krotoszyn	239
12.	Lekarzewice (Konary)	254
13.	Leonowo	71
14.	Nagórki	140
15.	Osiećciny	2827
16.	Osiećciny Wieś	92
17.	Oślonki	145
18.	Witoldowo(Pieńki Kościelskie)	173
19.	Pilichowo	282
20.	Pocierzyn	136
21.	Powałkowice	125
22.	Zielińsk (Pułkownikowo)	227
23.	Ruszki	198
24.	Samszyce	132
25.	Sęczkowo	175
26.	Szalonki	138
27.	Ujma Mała	51
28.	Wola Skarbkowa	229

29	Zagajewice	146
30.	Zbłęg	33
31.	Żakowice	138

O rolniczym charakterze gminy decydują dobre klasy ziemi. Na naszym terenie jest 1031 indywidualnych gospodarstw rolnych. Na bazie istniejącego rolnictwa funkcjonują zakłady usługowe i handlowe oraz instytucje użytku publicznego. Pomimo, że dominującą gałęzią gospodarki naszej gminy jest stojące na wysokim poziomie rolnictwo to również jest zarejestrowanych 301 firm należących do sektora prywatnego. Większość tych firm to jednostki handlowe i usługowe. Dominują małe, rodzinne, prywatne firmy.

Brak jest dużych przedsiębiorstw, co powoduje, że niewiele osób bezrobotnych znajduje w nich zatrudnienie. Na koniec września 2012 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Radziejowie z terenu gminy Osiećnicy było zarejestrowanych ogółem 724 bezrobotnych, w tym 419 kobiet i 305 mężczyzn.

Prawo do zasiłku dla bezrobotnych miało 107 osób w tym 46 kobiety i 61 mężczyzn, a bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych było 617 osób w tym 373 kobiety i 244 mężczyzn.

Wraz z utratą pracy i środków finansowych do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych osób oraz rodzin, zjawisko nadużywania alkoholu przyjęło tendencję wzrostową. Z analizy danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiećnicach wynika, że z pomocy finansowej na przestrzeni ostatnich 3 lat skorzystało wiele osób i rodzin, ale z powodu alkoholizmu tylko kilkanaście. Fakt ten obrazuje poniższa tabela :

ROK	Rzeczywista liczba objęta pomocą	
	Ogółem rodzin/osób	Z powodu alkoholizmu rodzin / osób
2010	456/1240	24/50
2011	393/1093	22/53
Do X 2012	365/1014	22/50

Z uzyskanych danych wynika, że alkoholu nadużywają zarówno kobiety jak i mężczyźni. Jednakże najczęściej problem ten dotyczy mężczyzn, ponieważ w okresie od 2010r. do 2012r. odnotowano 4 przypadki nadużywania alkoholu przez kobiety.

U osób uzależnionych od alkoholu obserwuje się dość często brak motywacji do leczenia odwykowego . Osoby uzależnione nie czują potrzeby poddania się

leczeniu. Rzadko przyznają się ,że mają problem , nie uważają i nie czują się chore. Dlatego też osoby te rzadko decydują się na leczenie dobrowolne w specjalistycznych placówkach odwykowych. W motywowaniu do leczenia ogromną przeszkodę stanowi wyobrażenie osób uzależnionych o sile i kontroli jaka mają nad swoim uzależnieniem. W poszukiwaniu pomocy osobom uzależnionym pomagają najczęściej najbliżsi – członkowie rodziny to oni stanowią najważniejszą grupę nacisku na alkoholika. Zgłaszają fakty nadużywania alkoholu na Policję , aby za ich pośrednictwem wywierać presję na osoby mające problem alkoholowy na podjęcie leczenia.

W ostatnich latach osobom uzależnionym od alkoholu pomagają również pracownicy socjalni i funkcjonariusze Policji, a czasami znajomi lub inne instytucje. Liczbę wniosków złożonych do GKRPA w Osiecinach w celu podjęcia działań zmierzających do skierowania osób nadużywających alkoholu na leczenie odwykowe przeciwalkoholowe przedstawia poniższa tabela:

Rok	Policja	Inne instytucje/członkowie rodziny
2010	20	1
2011	16	-
2012	14	7

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadzają rozmowy z osobami nadużywającymi alkoholu i kierują tych, którzy nie są w stanie sami podjąć działań zmierzających do wyjścia z nałogu, do Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu w Osiecinach gdzie zatrudniona terapeutka motywuje do podjęcia leczenia na Oddziale Terapii Uzależnień od Alkoholu w Radziejowie. W uzasadnionych przypadkach - gdy osoby , pomimo deklaracji korzystania z poradnictwa w zakresie wyjścia z nałogu w Punkcie Konsultacyjnym nie wypełniają tego zobowiązania Komisja występuje z wnioskiem do Sądu Rejonowego w Radziejowie o zastosowanie leczenia przymusowego.

Ponadto podczas przeprowadzania rozmowy członkowie Komisji udzielają osobom uzależnionym porad , nakłaniają do podjęcia terapii mówią o niekorzystnych skutkach związanych z nadużywaniem alkoholu zarówno w sferze zdrowotnej jak również innych mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny
Liczbę przeprowadzonych rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu a także liczbę wniosków skierowanych do Sądu przedstawia poniższa tabela:

Rok	Liczba wezwań /	Liczba wniosków
-----	-----------------	-----------------

	przeprowadzonych rozmów	skierowanych do Sądu
2010	39	4
2011	50/5	7+1 dobrowolne
2012	21/ 12	4

Na terenie gminy nie ma stacjonarnych placówek leczenia odwykowego, przez co dostęp do nich jest ograniczony. Najbliższy Oddział Terapii Uzależnień i Przychodnia mieści się NZOZ w Radziejowie oddalonym od Osiecin o ok 15 km. . Pomocnym w zakresie wyjścia z nałogu jest funkcjonujący od kilku lat Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu w Osiecinach. Punkt jest czynny w każdy wtorek w godzinach popołudniowych. Placówka ta motywuje do podjęcia leczenia .Ponadto działa grupa wsparcia „Promyk Nadziei”

Innym niepokojącym zjawiskiem są zagrożenia dotyczące narkomanii . Z informacji uzyskanych od Komendy Powiatowej Policji w Radziejowie wynika ,że w 2011 r na terenie gminy odnotowano 4 przestępstwa związane z narkotykami, natomiast przez III kwartały 2012 r jedno przestępstwo.

Czynności operacyjne realizowane przez policjantów KPP w Radziejowie potwierdzają fakt zagrożenia tego rodzaju przestępczością. W związku z powyższymi działaniami profilaktycznymi należy objąć również zagadnienia związane problematyką narkotykową. Wskazywanie zagrożeń płynących z zażywania narkotyków , uświadomienie społeczeństwa szczególnie młodego pokolenia , może potencjalnie uchronić od negatywnych skutków.

W związku z szerzeniem się niekorzystnego zjawiska, jakim jest alkoholizm, w gminie obowiązuje uchwała dotycząca ograniczenia ilości punktów sprzedaży alkoholu i wydawania oraz cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W obecnej chwili na terenie gminy Osiecin jest 25 punktów sprzedaży alkoholu w tym : na sprzedaż alkoholu do spożycia poza miejscem sprzedaży 22 i 3 do spożycia w miejscu sprzedaży.

Liczba punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w gminie (stan na 30 listopada 2012 r.)								
		poza miejscem sprzedaży			w miejscu sprzedaży			
		według zawartości alkoholu			według zawartości alkoholu			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
ogółem wszystkich punktów	razem	do 4,5 % (oraz piwa)	od 4,5 % do 18 % (z wyjątkiem piwa)	powyżej 18 %	razem	do 4,5 % (oraz piwa)	od 4,5 % do 18 % (z wyjątkiem piwa)	powyżej 18 %
25	23	23	21	18	2	2	0	0

Liczba zezwoleń wydanych sprzedaży i podawanie napojów alkoholowych w gminie (stan na 30 listopada 2012 r.)								
1	poza miejscem sprzedaży				w miejscu sprzedaży			
	2	według zawartości alkoholu			6	według zawartości alkoholu		
		3	4	5		7	8	9
ogółem wszystkich punktów	razem	do 4,5 % (oraz piwa)	od 4,5 % do 18 % (z wyjątkiem piwa)	powyżej 18 %	razem	do 4,5 % (oraz piwa)	od 4,5 % do 18 % (z wyjątkiem piwa)	powyżej 18 %
7	7	7	7	6	0	0	0	0

Z danych uzyskanych z Posterunku Policji w Osiecinach wynika, że na terenie naszej gminy w okresie od I do X 2012 r. funkcjonariusze policji przeprowadzili 24 interwencje domowe w tym 6 interwencji domowych –gdzie sporządzono „Niebieskie Karty „

W 2012r. (do końca X) funkcjonariusze posterunku Policji w Osiecinach zatrzymali 40 nietrzeźwych kierowców przeciwko, którym wszczęto postępowanie karne. Zatrzymano i dowieziono do Izby Wytrzeźwień 28 osób.

W Samodzielnym Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Radziejowie w 2012 r na oddziale terapeutycznym leczonych było 7 pacjentów oraz 5 osób przebywało na oddziale detoksykacyjnym.

Na terenie naszej gminy oprócz instytucji i różnego rodzaju firm prywatnych, znajdują się Publiczne Gimnazjum w Osiecinach, dwie Publiczne Szkoły Podstawowe – w Osiecinach i Kościelnej Wsi i Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Pocierzynie oraz Przedszkole Komunalne w Osiecinach. W/w szkołach uczy się 697 uczniów.(+ 88 kl „0”) Pozostała młodzież kontynuuje naukę w szkołach zawodowych, technikach i liceach poza granicami gminy.

**ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PROWADZENIE
DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ I TERAPEUTYCZNEJ
W ZAKRESIE ALKOHOLOWIZMU i NARKOMANII**

Rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii realizowanie zadań ujętych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przeciwdziałaniu narkomanii, jak również w niniejszym programie jest możliwe dzięki ścisłej współpracy i pełnemu zaangażowaniu szeregu instytucji działających na terenie naszej gminy i powiatu. Powyższą problematyką wspólnie będą zajmowały się następujące jednostki:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecinach
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Osiecinach
- Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu w Osiecinach
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Osiecinach
- Publiczne Gimnazjum w Osiecinach
- Szkoła Podstawowa w Osiecinach
- Szkoła Podstawowa w Kościelnej Wsi
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Pocierzynie
- Gminny Ośrodek Kultury w Osiecinach
- Gminna Biblioteka Publiczna w Osiecinach
- Sąd Rejonowy w Radziejowie
- Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu w Radziejowie
- Oddział Terapii Uzależnień od Alkoholu w Radziejowie
- Policjanci – dzielnicowi.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GKRPA

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zwanej dalej Komisją za wykonywaną pracę przysługuje wynagrodzenie w wysokości 8 % minimalnego wynagrodzenia za pracę za każde posiedzenie, jeżeli uczestniczył w całym posiedzeniu, to znaczy od jego otwarcia aż do czasu zamknięcia. Podstawą stwierdzenia obecności na posiedzeniu Komisji stanowi podpis członka Komisji złożony na liście w trakcie posiedzenia.
2. Wynagrodzenie, o którym mowa wyżej przysługuje również za udział w kontroli, co najmniej 7 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, przeprowadzonej w jednym dniu. Podstawą do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpis członka Komisji na liście obecności dołączonej do protokołu posiedzenia lub podpis na protokole z przeprowadzonej przez Komisję kontroli.
3. Koszty szkoleń, podróży służbowych i wynagrodzeń członków Komisji związanych z pełnieniem funkcji członka Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz wynagrodzeń za posiedzenia pokrywane są ze środków budżetu gminy przeznaczonych na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, określonych w niniejszym programie. Decyzję skierowaniu na szkolenie podejmuje Wójt Gminy na wniosek Przewodniczącego Komisji.

FINANSOWANIE PROGRAMU

Środki na finansowanie Programu w wysokości 98.000 zł pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Przewodniczący
Rady Gminy Osiećiny
Ryszard Błaszczak

**Załącznik
Do Gminnego Programu
Profilaktyki Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych
oraz Narkomanii na 2013 rok**

HARMONOGRAM I PRELIMINARZ WYDATKÓW

L.P	Treść zadania	Termin realizacji	Wysokość nakładów
1	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego przy Urzędzie Gminy Osiecinie (wynagrodzenie terapeuty, bieżące koszty utrzymania zakup, czasopism książek, broszur	Styczeń – grudzień	4.700
2.	Dofinansowanie realizacji szkolnych programów profilaktycznych	Styczeń – grudzień	9.000
3.	Współfinansowanie telefonu Kujawsko-Pomorskiego Pogotowia dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”	Styczeń – grudzień	500
4.	Dofinansowanie wyjazdów na dni skupienia w Licheniu i innych o tematyce profilaktycznej	sierpień	600
5.	Wynagrodzenie dla Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, delegacje ,materiały biurowe.	Styczeń – grudzień	10.000
6.	Pomoc w organizowaniu i finansowanie różnego rodzaju form wypoczynku dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka promującego zdrowy styl życia w okresie ferii letnich i zimowych	Styczeń-luty Lipiec-sierpień	28.000
7.	Dofinansowanie różnego rodzaju imprez sportowych i rekreacyjnych – jako alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież	Styczeń – grudzień	10.000
8.	Organizacja i wspieranie aktywnych	maj	2.000

	form spędzania wolnego czasu oraz spotkań promujących zdrowy styl życia	grudzień	4.500
9.	Zakup materiałów informacyjno- edukacyjnych – ulotki ,brozury , pogadanki , programy profilaktyczne	Styczeń – grudzień	8.000
10.	Ponoszenie kosztów szkoleń	Styczeń – grudzień	3.400
11.	Monitoring wizyjny	do grudnia 2013	16.000
12.	Zakup testerów na obecność narkotyków	czerwiec	800
13.	Ponoszenie kosztów opłat sądowych, sporządzania opinii ,delegacje	Styczeń – grudzień	500

Przewodniczący
Rady Gminy Osiećciny
Ryszard Błaszczak